

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és oszúttörtkón.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előljárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FELELŐS SZERKESZTŐ

Dr PÁL ERNŐ

ÜGYVÉD.

SZÉPIRODALMI FŐMUNKATÁRS: **Fülei Sz. Lajos.**

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 15. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért, más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

Ausztria provinciája.

Az a való jó Csanády Sándor 1867 ápr. 22-én tartott képviselőházi ülésen, gróf Andrássy miniszterelnöksége idejében ezeket mondta: „ahol és midőn a magyar nemzet törvényhozó testülete a koronás királlyal együtt tanácskozik, feketesárga lobogó diszelegne, mely lobogó látása engem azon meggyőződésre visz, hogy az az általános hit és meggyőződés, hogy Magyarország Ausztria provinciája“.

Azóta 37 év múlt el s ma a darabontok jóvoltából odajutottunk, hogy tényleg úgy tekintenek minket, mint Ausztria provinciáját. Bécsi körökben nyíltan beszélnek erről, sőt ellenségeink sem titkolják ama szándékukat, hogy Magyarországot lassan, de biztosan bekebelezzék. Most már nem a Csanády által emlegetett feketesárga lobogó s a véradó tulkövetelése, hanem a törvénytelen kormányzás, jog, törvénynek lábbal tiprása s az abszolutizmus közel bekövetkezése mutatják azt, hogy minket provinciává degradálni akarnak. Akkoriban 37 évvel ezelőtt Csanády Sándor csak abban látott sérelmet, hogy a királyi palotán feketesárga lobogó leng, ma azonban minden téren elnyomják jogainkat, az igazságot keresztre feszítik, csak hogy minket leigázzanak.

A sok törvénytípró intézkedések, a megyei harambasák garázdálkodásai után, legérzékenyebben sujtják alkotmányunkat a rideg, nyílt abszolutizmussal. Bécsi parancsszóra a megyék ellenállását megtörik, adótszednek, majd törvénytelenül megrendszabályozzák a sajtót. Csak a két nebánsvirágot: a szocialista és haladó-párti sajtót nem fogják bántani. Nekik ezentulis szabad lesz gyalázni a nemzet vezéreit, magát a nemzetet, törvényeit és alkotmányát, a piszkos haladó sajtókukacok büntetlenül hazudozhatnak, rágalmazhatnak, az éjjeli bakter nem koboza el a sajtakarótsa cenzor argus szeme be lesz hunyva kreaturáinak piszkolódásai előtt.

Azonban őrt áll a nemzet nagy egésze, a józan, becsületes magyar hazafiak erős tábora s az alkotmányt elsikkasztani, a nemzetet eltiporni nem fogja engedni.

Nem lesz meg a haladó koncleső bandának s a táborszernagy vigéctruppjának az az öröme,

hogy „Magyarország Bécs lábai előtt feküdjék“. Meg kell akadályozni minden erővel, hogy nemzetünket a bécsi hatalom átalakíthassa provinciává teljesen. Mert ha az 1723. t.-c. értelmében egy fejedelem alatt élünk s az uralkodó egységi kapocs köztünk létezik, de ez még nem involválja azt, hogy Ausztriának provinciájává váljunk. A reichsrathban régóta dívik az a téves felfogás, hogy ők jogot formálnak arra, hogy a magyar ügyekbe beleavatkozzanak, de a jog nem terjedhet tovább, minthogy p. o. nekünk is épp annyi jogunk lenne Csehország dolgaiba beleszólni. A mi összes alaptörvényeinknek az a határozottan kifejezett kívánsága, hogy Magyarország az osztrák örökös tartományoktól függetlenül, önállólag kormányoztassék, azonban 1867 óta az a ferde felfogás uralkodik, hogy a kormányzattal éppenséggel nem kell magát függetleníteni Bécs-től és minden egyes kérdés a bécsi köröktől tétetik függővé. Azt a hitet plántálták bele az uralkodóba 30 éven át s épp ezért csodálkozik nagyot a király, mikor látja, hogy a nemzetnek „kívánságai“ is vannak, holott eddig csak kötelességei voltak, melyeknek engedelmeskedni tartozott. Így szaporodtak meg lassan az államjogi viszályok, a vitás felségjog is ebből fakadt. A bécsi körök mind mélyebbre ásták az ürt, mely államiségünk kidomborítását volna hivatva betölteni. Így fokozódik az ellenszenv Ausztria iránt s terjed az elégtelenség, mely ha hangosan nem is tört még ki, de elrejtve a szivekben lapang, rágódik.

Éveken át emelték a véradót, a közösügyes kiadások az országot a tönk szélére juttatják, nem is számítva a félszázados osztrák államadósságnak ránk eső kvótáját, melyet mindhalálig fizetünk, loyálisak vagyunk az émelegösségig, mindezekért azzal fizetnek minket, hogy alkotmányunk, parlamentarizmusunk és törvényeink megsemmisítésével a darabontok által végig sujtanak rajtunk az abszolutizmus korbácsával.

Arra számítanak, hogy végrevalahára Ausztria provinciája lesz ez a jó bolond magyar, ki 380 éven át életét és vérért áldozta fel lelketlen zsarnokainak. Azonban a nemzet erején megtörik a gonosz hatalom

minden erőszakos intézkedése, s a nemzet hálával fog gondolni arra a percre, mikor a zsarnokság megbukik, s megszabadul azoktól, kik pióca módjára élösködnek rajtunk.

Közelg március, már pirkad a szabadság és függetlenség hajnala.

K. Mártonffy Imre.

A politikai helyzetről.

Mi lesz?

Bizonyos immár, hogy az országgyűlést e hó 19-én felosztatják, még pedig annélkül, hogy az új választásokat kitűnék. Ezzel bekövetkezik az a régóta emlegetett abszolutizmus, amelylyel mint valami mumussal a kis gyermekeket, úgy ijesztgették az országot már hónapok óta. Hogy menyire törvénytelen ez a felosztatás, azt magyarázni fölösleges mert minden magyar ember az őseitől örökölt alkotmányos érzeke utján mintegy ösztönszerűleg is megérzi, hogy nem jól van így, nem ez a törvényes eljárás s a magyar alkotmány ilyen császármetszéseket meg nem tűr. A törvénytelen kieszelői, a király gaz tanácsadói, azaz igyekeztek az agg uralkodót megtéveszteni, hogy az 1867. évi 10. t.-c. szerint az országgyűlés felosztatása csak akkor volna törvénytelen, ha oly időben történt volna, hogy az új országgyűlés a jövő évi költségvetést már nem tárgyalhatná. Ámde most, ha kilenc hónapig nem hívják össze az országgyűlést, még mindig marad idő a jövő évi költségvetés megállapítására. De hát a múlt évi költségvetés? Hiszen az sincs meg! S a törvényhozó föltételezte, hogy az évi költségvetés minden évben rendesen elkészül. Ha tehát a jövő évi költségvetés hiánya akadálya az országgyűlés felosztatásának, még inkább akadálya a jelen és a múlt évi költségvetés hiánya.

Ezzel azonban a darabontok nem törődnek, hanem tovább folytatják végzetes munkájukat, melynek eredménye a dinasztíára mindenesetre károsabb lesz, mint a nemzetre.

Királyi biztosokat neveztetnek, ki azzal veretik szét az országgyűlést, hogy azután szabadon és ellenőrizetlenül garázdálkodhassanak. Épp úgy, mint 1848-ban. Akkor Lambergnek hívták azt az elvetemült embert, aki vállalkozott egy ország megölésére, most pedig Nyiri Sándornak.

Akkor agyonverték a királyi biztost, ma nyugodtan, törvényekben és igazságában rendületlenül bizva néz a nemzet a közelgő események elé. El van határozva a legnyugod-

tabb, a legkitartóbb ellenállásra, mert tudja, hogy erős vára neki a törvény.

Mikor az eddigi burkolt abszolutizmus levetette azt a vékonyka álarcot is, melyet eddig viselt, utolsó ütökártyáját játszotta ki a nemzet ellen. Ennél több nem jöhet. Ha nyugodtan végét várjuk az abszolutizmus éjszakájának, nemsokára megérjük a szabadság s a nemzeti jogok diadalának hajnalpirkadását.

p. e.

Székelyek bajai.

A háromszékvármegyei papolci közbirtokosság nevében Bede Károly elnök, Hajdu József és Kelemen P. István tagok aláírásával vettük ezt a közleményt, melyet egyelőre minden kommentár nélkül közre adunk, felhiva arra az illetékes hatóságok és testületek figyelmét.

Háromszék- és Csikvármegyék lakosságának tulajdoni része egészen az utóbbi időkig ősfenyveserdei ternekeinek értékesítéséből, ásványvizeiből és az állattenyésztésből tartotta fenn magát.

Azonban időközben megalkottatott a birtokrendezési, később az erdő-törvény s midőn ezek életbe léptek, azokat nyomon követte a székelyföldi közlekedési vasúthálózat, a vállalkozások által létesített faipargyárakkal a pénz uralma.

Ily uton jutott be Papolc községébe mint szolid fakereskedő Diósi Ig. fia Lajos cég Nagyváradról, megvásárolván a papolci volt földesurak aludialis és urbéri jogon a közhelyekből illető minden járandóságait. E megvásárolt jogok alapján a folyamatban levő arányosítási eljárás rendén e kereskedő egy még szolidabb társával kipuholtatta azt, hogy az erdő fenyves része mekkora területen értékesebb s felhasználva mindama körülményeket, amik által csak e község lakosságára hatni tudtak, azt az ajánlatot tették, hogy nekik a talaj nem kell, csak a székely birtokosság engedje át mintegy 4000 kat. hold értékes fenyves erdő faanyagát kereskedelmileg leendő felhasználásra ők viszontszolgáltatkepp lemondanak minden további igényeikről és e mellett kötelezik magukat Papolc községében gőzfűrészgárat építeni, a községi lakosság által fuvaroztatni le az átengedett terület összes kereskedelmi faanyagát tisztességes fuvardij ellenében és ezáltal a községi lakoságnak tizenöt évig oly pénzkeresetet nyújtani, amely által a szóbanforgó erdőterület faanyaga kártalanítani fog. S mi történik?

E szolid fakereskedő az adott szó kötelező szentségét éppen semmibe nem véve, a múlt évben a barátosi pályaudvar szomszédságában épített gőzfűrészgépjárat, felvéve a Biharmegyei kereskedelmi és hitelbanknál a papolci közbirtokosságtól kapott erdőterületre jelzálogi bekebelezés mellett a papolci 107. számú telekjegyzőkönyv igazolása szerint 500.000 korona kölcsönt. — A barátosi területen levő gőzfűrészgépjárat a barátosi, papolci és zágoni mezőterületen át, csaknem mindenütt párhuzamosan a vicinális községi közlekedési uttal, és innen a zágoni területen lévő magánerdőségeken és a papolci területen át 34 kilométer hosszban magán jellegű iparvasút építését kezdte meg minden további engedély nélkül, nem riadva vissza ha a nyomjelzés odavezetett a községek mellett a magán temetők széthányásától és sirboltok feltörésétől sem.

Amidőn azonban látta, hogy a nép félrevezetésével, lefizetésével nem boldogult, dacára annak, hogy a kibaszandó erdőkből jóminőségű és a falelvározásra alkalmas hat méter széles kőközlekedési ut vezet gyárjáig két irányban is, az erdőterületen 178—180. §§-ra támaszkodva az erdőterületen, a mezőterületen pedig oly haszonbéri szerződésekre, amelyek tiltott módon jöttek létre és amelyek eléggé jellemzik az eljárást magát — a pénz hatalmára támaszkodva — a vármegyei közigazgatási bizottsága útján fa- illetve erdei termékek átszállítására iparvasút építése végett folyamodott engedélyért.

A hatóságtól az engedélyt sikerült bizonyos feltételek mellett, miután a papolci közbirtokosság, mint terület a tárgyaláson még nem hallgattatott, kieszközölni. Eltekintve attól, hogy a közigazgatási bíróság az alsó foku hatóság határozatát megváltoztatta az iparvasútépítést kormányhatósági engedélytől tette függővé: a vasútépítést minden vonalon megkezdte, köz- és magánvagyon megromlalt és örök időkre hasznavehetetlenné tett, szép fenyves er-

dőket önhatomulag letarolt, mindaddig, míg a lakosság ellenszenve azt nekik erélyes fellépésével be nem tiltotta.

Tehát a szolid kereskedő szerződésszegéssel párosult minden törvénytelen eszközt felhasznált, hogy a vidék lakosságát minden keresetétől megfosztva, az összékel népek a vándorbotot nyomja kezébe.

De mindez nem elég. Noha a már jelzett birói egyezség szerint csak a kereskedelmileg felhasználandó faanyag az ő tulajdona s ő megis feltétlen erdőtalajon tarvágást eszközöltetett; noha munkásait nem ellenőrzi a tüztevésben és megengedi, hogy az erdőben tüzet tegyenek és oltatlan otthagyták, mi által már jelentékeny területen erdőégéseket okoztak, mindezekért nem Diósi Ig. fia Lajos fakereskedő cég, hanem az elsőfoku hatóság szerint a közbirtokosság a hibás.

De sőt e közbirtokosság tizenöt évig eltiltatott 4000 kat hold közlegelővé minősített erdőlegelő legeltetési jogától és így nemcsak a fahasználatától, de az állattenyésztéstől is megfosztatott községünk.

De a község közbirtokossága ma már oly adatok birtokában van, amely Diósi Ig. fia Lajos urat jelzáloghitelre alapított vállalatával a megindítandó kártérítési keresetek kapcsán jobb hazába küldi.

Ilyen és ehhez hasonló műveletek mellett nem mondható, hogy a székely nép talpra állításának gazdasági munkája fényesen haladna előre akkor, amidőn ezen gyárparvállalatok tisztviselői között alig akad vagy egy székely ember és a gyár munkásai és napszamosai tulajdonosok részben tótok, olaszok és rusznyákok.

Homoród-fürdő érdekében.

(Füredi élet fagyos télen.)

Talán a borzról vagy a medvéről mondják, hogy február elején, az első verőfényes napsugár hatása alatt, ki szokott jönni odújából és szénézve, megérzi ugyan a tavasz közeledését, de azért még egyszer ismét

visszavonul és tovább alszik; nyugodtan várva az ébredés idejét, a szabadulás óráját.

Mi is egy pillantást vetve a jövőbe és úgy képzelve, mintha közelednék a fürdőévad: elgondolkozunk azon, hogy mi módon lehetne a mi kedves és kies, kiválóan helyi érdekű Homoródfürdőnkön, az egyhangu fürdőéletet nagyobb költségek és befektetés nélkül is, vonzóbbá, élénkebbé és változatosabbá tenni; erre vonatkozó véleményünket a következőkben foglaljuk össze:

1. Örvedetes és megnyugtató az a szándék, hogy a fürdőtulajdonos község még ez évben, a Gál-féle villán alul szép és tágas új épületet emeltet, ahol sok vendégszoba és a vendéglő is lesz.

2. Igen helyes az is, hogy már a múlt nyáron megalakult az az állandó jellegű szervező nagy bizottság, amelynek a villatulajdonosok mind tagjai; mert így remélni lehet, hogy azon bizottság derék tagjai — saját jól felfogott érdekükben is — minden hiányt figyelemre méltatva, időről időre illetékes helyen elő fogják terjeszteni javaslataikat és ez által a fokozatos fejlődésnek útját mindig nyitva tartják.

3. Az is igen helyes intézkedés és örvedetes haladás, hogy ezután a kenyér, hus és más élelmi cikkek elárúsítása nem lesz korlátozva és így a fürdőközönség nem lesz a vendéglős egyedáruskodásának és szélszélyének kiszolgáltatva.

4. Ezeken kívül azonban óhajtandó, hogy évenként a fürdő-évad kezdetén alakítsanak még legalább két szűkebb körű bizottságot, amelyek közül egyik kirándulásokat, a másik multságokat, szórakoztató időtöltéseket volna hivatva rendezni.

Ugyanis az ilyen kisebb fürdőn a közönség föltétlenül egymásra van utalva és mint egy nagy család kellene, hogy éljen.

Ezen bizottságoknak tagjai, sőt mozgató közegei az állandóan ott tartózkodó fürdőigazgató és fürdőorvos lennének; de — amint a mi szomorú tapasztalatunk igazolta és amint a dolog természetében rejlik — nem szerencsés gondolat és nem is helyes, hogy a fürdőorvos le-

gyen fürdőigazgató is. Tehát azt a két állást, ha csak lehet, jó lesz egymástól elválasztani.

Gondolatunk szerint évadonként legalább 3 társas kirándulást és 3 multságot lehetne és kellene is tartani, még pedig:

a) Évad kezdetén, amikor már a vendégek zöme összegyűlt, lehetne egy felnapos ismerkedő kirándulást tartani, csak ott a közelben, az Ilona-forrás mellett, vagy a Flóra-(Illés) villa fölött levő tisztás helyen, de oda aztán már június 2-dik felében, vagy még előbb is, kellő mennyiségű (8—10) asztalokat és hátszékű üléseket kellene állítani, elég széles és legalább felső lapján gyalult deszkákból és megtartva az arányos és kellő magassági, szélességi és távolsági méreteket is.

b) A második, már nagyobb (egy napos) kirándulást július második felében lehetne megtartani és pedig Lobogó-fürdőre, Királyba vagy az Almási-barlanghoz stb.

c) Végül a harmadik és legnagyobb (két napos) társas kirándulás történhetne augusztus első felében Hargitára, Csiesőre vagy Tusnád-fürdőre.

Ezeken kívül halászó vagy rákfogó kisebb csoportos kirándulást minden derült napon lehetne tartani.

d) A három estély közül az első július első felében kellene tartani és a mennyiben Homoródfürdőn sok gyermek szokott lenni, ez lehetne gyermek-multság, szavalattal, énekel, zenével, esetleg színelőadással és táncsal.

e) Ugyanígy lehetne a második július második felében és a harmadik augusztus első felében; de ezek már a felnőttek számára.

f) Ezek mellett lehetne hetenként legalább 1—2 ízben a délutáni zene alatt tombola-játékot rendezni, amire nézve az ott tartózkodó kereskedőknek kellene maga részére és érdekében, az egész évadra szóló engedélyt eszközölni.

Ugyancsak a délutáni zene alatt a sétatéren hetenként 1—2 ízben négyest és más fűzér-táncot, kiváltképpen pedig társas játékokat kellene rendezni. Ilyen szabadban rendezhető játékok volnának a „Bokrétás

A „SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRCÁJA.

A székelyek reáltörténete 1562—1691-ig.

Irta: Connert János, ford. Balásy Dénes.
(12. folytatás.)

„A bünösöket és gonzszevőket, akiket a törvény szerint nyilvános ítéletmondás sújtól . . . joguk van halállal büntetni és nem szabad azokat trafikálva szabadon bocsátani, csupán a fejedelem kegyelméből.“
„Tolvajok, gyilkosok, latrok, paráznák, házasságtörők, esküszegők, üldözöttek, livida membra, gerantium birságpénzeiből kapja a királybíró Maros, Udvarhely, Aranyos, Csik, Gyergyó, Kézdi és Orbai székekben az értéknek felét, minden más büntetéspénzből szintannyit 1 forintig és ettől feljebb.“ A neki járó birságpénzt a negyedbíróval együtt szedheti be, de egyedül is, ha esetleg vonakodnék. Minden községben tisztességesen kell őt fogadni, de éljen ő saját költségén és senkire se szálljon.“

„A sőtől és a sófuvározásból eredő birságpénzek régi szokás szerint egyedül őt illetik.“

„Ha netalán valamely igazságszolgáltatást követne el, akkor neki, mint a vármegyei főispánnak, abban a székekben kell igazságot szolgál-

tatni, ahol azt elkövette; bármelyik fél azonban felebezhet ő szent felségéhez.“³⁵ Kétségtelen ezekből, hogy a fejedelem a királybírókat a többi széki tisztviselő fölé tenni s nekik a vármegyei főispánokéhoz hasonló állást akart adni. A birságpénz teljes felét nekik szánja, míg a többi széki tisztet együtt csak a másik felét kaphatják. Így kerül a széki kapitány a második sorba.

Fejedelmi hivatalnok lép az ő helyére, mely állapot annál megalázóbb, mert ezzel a székek szabadságán igen súlyos csorba esett. Korábban a zabolai gyűlésen ugyanis a széki tisztet igazságtalanságai fejedelmi ellenőrző hivatalnok felállítását sürgették, provokálták s most ime! e hivatalnok az összes széki tisztviselő fölé helyeztetik. A székely jogokból való ez a mélyebb elárkólás, annál figyelemreméltóbb, mert két évvel később a két első rend ennek dacára is nem vett részt a lázadásban. Ennek oka nyilván az, hogy ezek a rendszabályok anyagi tekintetben nem a két első rend nagyobb tömegét károsították meg, hanem szám szerint csak egy kisebb részt, azaz az „officia primitatus“ tulajdonosait azokat, akiknek örökölés szerint előjoguk volt kapitányi vagy dullói állásra.

A lázadás leverése után elhatározza a segesvári országgyűlés, hogy a királybírók, szolgabírók és esküttek az összes székekben 15 nap törvényt napot üljenek, mikoris a királybírók azon vagy mind a ketten, vagy legalább az egyik, jelen lenni tartoznak. E szerint mindegyik székekben két királybíró volt ebben az időben.

A következő időkben egy vagy több székek főkirálybírói hivatala igen gyakran együtt jár az udvarhelyi vagy várhegyi várkapitánysággal. 1567-ben a székek kapitánya és Székelytámadt várkapitánya, egyszersmind Maros, Udvarhely és Csik-Gyergyó királybírója.³⁶ 1569,³⁷ 1570-ben³⁸ Csik-Gyergyónak önálló királybírója van. 1571-ben Udvarhelyszéken két királybíróval találunk,³⁹ Csik-Gyergyó és Kászonban már csak egyet, ugyszintén 1577., 1580-ban Udvarhelyt,⁴¹ 1579-ben Marosszéken,⁴² 1597-ben Csik-Gyergyó-Kászonban⁴³ szintén csak egyet. 1578., 1582. és 1583-ban a várhegyi várkapitány három székeknek a főkirálybírója⁴⁴ és az udvarhelyi várkapitány Csik-Gyergyó-Kászonnak,⁴⁵ 1585. és 1590-ben Maros- és Udvarhelyszékeknek⁴⁶ stb. királybírója.

E hivataloknak az egész századon át egy kézbe tételét gyakran látjuk,

míg ugyanazon székekben időnként két királybíró is van kinevezve.

Azt bizonyítja e körülmény, hogy a királybírói tisztség a század végéig királyi hivatal volt. Adatok is vannak a fejedelem által történt kinevezésekre. Pl. 1571-ben megparancsolja Báthori István a székeknek, hogy engedelmessékedjenek az általa saját belátása szerint teljeshatalommal, addig, ameddig neki tetszik, kinevezett királybíróknak. Ezek az esküt neki tegyék le stb.⁴⁷

1597-ben Báthori Zsigmond Csik-Gyergyó-Kászon királybírójának teljes hivatali hatalommal Lázár Farkast nevezi ki, addig, ameddig neki tetszeni fog. Lázár tartozik az esküt letenni, a fejedelem parancsait végrehajtani, az adót beszedni, oltalmazni mindenkit jogaiban és szabadságában s minden egyéb hivatali teendőket pontosan elvégezni.⁴⁸ Báthori Zsigmond 1601-iki szabadalomlevelében a királybírókat nem is említi, miből világos, hogy ő is fentartotta a fejedelemnek kinevezési jogát, s tényleg a XVII. század első harmadában a királybírókat a fejedelem nevezi ki.

(Folyt. köv.)

kalapom", „Narancs hullatás" és „lapdaszedő" versenyek.

g) Zongoráról már a múlt évadban történt gondoskodás, habár elkésve is és ez igen helyes intézkedés, amit éppen azért továbbra is fenn kellene tartani.

A meglevő tennis- és golyópályákon kívül ezek a szórakoztató időtöltések volnának a legszükségesebbek és a legkönnyebben megvalósíthatók.

(Vége köv.)

EGYHÁZI ÉLET.

Szent Antal estély. A legutóbbi Szent Antal estély február hó 6-án volt a közönség nagy részvételével. Lakatos Vilma kedves szavata után Bartos Teréz énekelt nagy hatással. Harmoniumon kísérté Szabó Antal kántor. Majd Fazakas Gáspár gimn. tanár olvasott fel a Szent Antal kultusz keletkezése, s elterjedéséről s annak két fő alkotórészéről: u. m. az áhitat - gyakorlatról és a keresztény jótékonyaságáról. A műsor fény pontját Florián Margit szavolata képezte. Arany J. „Rachel siralma" c. költeményét adta elő Kónya János és zenekara kísérete mellett. A közönség zajos tetszéssel fejezte ki köszönetét. Végül szemlér Károly „Az ezüst fátyol" c. legendát szavaltta el sikerrel. Mire a szokásos Mária énekkel véget ért az estély, melyet Tamás Erzsébet és Péter Róza rendeztek. A következő estély folyó hó 20-án (kedden) 7 órakor tartatik meg a következő műsossal: 1. Ének Szent Antalhoz. 2. Szavál Baranyai Margit. 3. Énekel Baku Katalin, hegedűn kísérik Dózsa Imre, Molnár József és Venetianer Antal. 4. Felolvas Dr Kovácsy Albert. Zenedarabokat játszik Ampovics Béla és zenekara. 5. Szavál Jánosy Béla tanár. 6. Ének Szűz Máriához. Rendezik Dobay Erzsike és Eteleka.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Vizsgálóbíró a „Székely-Udvarhely" szerkesztőségében.** A sajtószabadság furesa állapotba kezdett jutni. Napról-napra kijut egyik-másik függetlenségi lapnak a hivatalos látogatás. Tegnap reggel mi hozzánk is bekopogtattak a törvény emberei Stefáni Elek, a marosvásárhelyi kir. főügyesség mellett működő vizsgálóbíró 1231—1906. bft. számú megkeresésével, hogy a „Székely-Udvarhely" folyó évi február 4-én megjelent 10. számában Barabás Béla országgyűlési képviselő tollából „Mindent áldozni nem szabad" címmel közölt vezércikkely kéziratát lefoglalják. A hivatalos eljárást maga Dr Göllner Béla helybeli kir. törvényszéki vizsgálóbíró teljesítette Zayzon Kálmán joggyakornokkal. A királysértés gyanújában álló vezércikkely kéziratát a vizsgálóbíró lefoglalta és az eljárásról jegyzőkönyvet vettek fel.

— **Gróf Mikes udvarhelyi plebános.** Zagoni gróf Mikes János gyergyóalfalvi plebánost az erdélyi róm. k. státus igazgatóválasztmánya a Jung-Cseke Lajos apát nyugalomba vonulásával megüresedett helyre székelyudvarhelyi plebánosnak választotta és ezt Gróf Majláth püspök

megerősítette. A történelmi neveze tességü zagoni gróf Mikes-családnak egy igen derék és nagyra hivatott tagja vonul be tehát nemsokára székely anyavárosunk falai közé, hogy itt a békét, szeretetet és Istenfélelmet hirdesse, nemes emberbaráti szeretetével mintaképül szolgáljon hiveinek s városunk társadalmának. Ezen a téren szíves készszéggel üdvözöljük a nemes gróft, akinek elődei közül való volt II. Rákóczi Ferenc fejedelem hű kísézője Mikes Kelemen. Bizunk a Mikesektől örökölt rendithetlen hazafiságában, a melyre most országszerte, de különösen nálunk oly nagy szükség van...

— **Házasság.** Ugron Gábor országgyűlési képviselő és neje Knöpfler Mária örömmel tudatják fiuknak Gábornak, Szalay Livia stb. alapítványi hölgygyel, Szalay Imre a Magyar Nemzeti Múzeum igazgatója és nehái neje Trefort Mária leányával f. hó 19-én törtéendő házasság egybekelését.

— **Romlott erkölcsök** Mióta a székely lányok is vándorolni kezdtek s a szélrózsa minden irányából hozzák haza az idegen, valamikor a Székelyföldön hirből sem hallott „tudományokat", azóta egészen más irányt vettek idehaza is a közerkölcsök. Alig 16 éves leányocskák és legénykék 24 évesnek érzik magukat s iszonyu pusztítás történik egyes faluk közerkölcseiben. A gondteljes aggodalmak közé került szülők pedig szegénypírral borított arccal és könyes szemekkel panaszzák a közerkölcse romlottságát. Itthon kell tartani a székelyt. Bűnös dolgot végez, aki elmozdítja nyomoruságban is ezer évig megelégedett életmódjából. Székely-anyak és apák! Ne engedjétek el a Székelyföldről gyermekeiteket. Ne kapkodjatok a nagybér után, mert az elvesztett erkölcsöt aranyon sem lehet visszavásárolni.

— **A császári biztos furfangja.** Ugron János megyefőnök ur furfangos személy, de ötét Gálffy Estók a jegyzők potrohos elnöke ilyesmikben is lefözi. A mostani megyefőnököt annak idején, mikor Bánffy-Haller kormányzása volt felszinen senki sem tudta olyan teletüdből gyalázni és szidalmazni, mint a főnt megnevezett fenyédi basa. Most azonban változtak az idők és változott Estók ur széles ábrázata is. Ma a megyefőnöknek nem a bögözi bakter, sem pedig az udvarhelyi sintér a legalázatosabb és készsége szolgálja, hanem nyakig láb Estók, a fenyédi „atyaúristók", aki pénteken délután a császári biztos székelyekből álló küldöttségét vitte Budapestre, hogy a darabont-kormányt az abszolútizmus hajnalán üdvözöljék a vármegye (!) nevében. Szombatfalvy főkapitány összes rendőreivel kivonult az állomáshoz a szomorú alakok testi épességének mególtalmazására. Azonban mindenki csak szánakozással tekintett a „haladó" utasokra, kiket azal ámitottak el, hogy az erdélyi törvény megváltoztatását kérelmezik majd a törvénytelen kormánytól. Holott tulajdonképen az oly csúfosan járt szolnoki küldöttség szomorú szerepére vállalkoztak.

— **Találkozás az Otthonban.** A helybeli kereskedők és kereskedő-

ifjak kellemes Otthona pénteken este vidám társaságot fogadott magába. Kereskedőink nagyobb része feleségével és családtagjaival jelent meg az első ilyen találkozózn, melynek célja a társas érintkezés, az együvé tartozandóság ápolása és ezáltal az egyetértés, emberbaráti érzés nemesítése. Sándorki zenekara játszott s kedélyes társalgás mellett, valóságos otthonias fesztelenséggel telt az idő a késő éjjeli órákig. Nézetünk és többek véleménye szerint — igen célszerű volna, ha vasár- és ünnepnapokon délután 4—5 órakor kezdődőleg rendeztetnének hasonló összejövetelek. A hölgyeknek is állandó társalgási körök lenne; gyakrabban és minél többen találkozhatnának az Otthonban, amely ilyen formán csakugyan otthonná lenne. Egyet még kereszttől lehetne talán vinni: a kártyázást mindenféle formában teljesen tiltani. Ezer és ezer más szórakoztató időtöltést szerezhethetünk magunknak. Vagy pedig ha valaki kártyázni akar, az is megengedhető olyan formán, hogy az egész nyeresége utolsó fillérig az Otthon javára adományoztassék. Ezt a módot ajánljuk az összes egyesületeknek, ahol kártyázni szoktak...

— **Előléptetés** Az igazságügyminiszterium ügyvivője Gyertyánosy Károly helybeli telekkönyvezetőt jól megérdemelt előléptetésben részesítette. A IX. fizetési oszt. harmadik fokozatába nevezte ki.

— **Politikai kullancsok** mindig voltak hazánkban, de olyan mértékben, mint most, talán soha sem lépték el az ország testét és oly impertinens módon nem ették bele magukat abban, mint a jelenkor poloskái. Mult vasárnap közöltük a békési Kresmarik nevű politikai kullancs törvényes kidobását és mostanra ismét került egy hasonló eset. Ezuttal Szabó Mihály honfoglaló császári biztost itélte ki az ipolysági kir. járásbírósa a főispáni helyiségéből. Dr Fekete Imre kir. aljárásbíró erre vonatkozólag a következő ítéletet hirdette ki: „Alperesek kötelesek tizenöt napon belül végrehajtás terhe alatt, felebbzésre való tekintet nélkül, a Hont vármegye tulajdonát képező vármegyei házban levő általuk elfoglalt összes helyiségeket, ideértve a főispáni hivatalos szobát, felperes birtokába és használatába visszabocsátani és 30 K 30 f perkoltséget felperesnek megfizetni. Az ítélet csak birtokon kívül felebbzhető meg." Nálunk azonban természetesnek találják, hogy a császári biztos a gyűléseken mindenki-vel — azokkal is, kik nem tartják szerencsésüknek — végig paroláz; dözsöl a nagy békében és Lérkedik erőszakolt népszerűségével. Majd meglátjuk azt a híres bizalmat, hogyan fest — abszolútizmusban...

— **Nőegyleti fillérestély** A febr. 21-iki fillérestélyen énekel Tompa Ilonka, monologot ad elő Lányi Andor, szavalnak Péter Gábor, Simon András, Gönczi Lajos, Nagy Károly és Farkas József.

— **Fillérestély.** A polgári önképzőkör holnapi fillérestélyét Szolga Rózsika és Tamás Ilonka rendezik. Baranyai Margit énekel, Jakab Etel monologot ad elő, Nuszbaum Hermin cimbalomszólót játszik, ifj. Bartók István szaval és Nagy Kamil felolvas.

— **Közgyűlés.** A székelyudvarhelyi ev. ref. egyházközség képviselete ma a szokott helyen d. e. 11 órakor közgyűlést tart. Tárgy: Lelkész évi jelentése. 2. Költségvetés megvizsgálása. 3. Presbiterek választása.

— **Az oláhfalvi követ szavata.** Mióta Daniel Gábor kegyelmes ur, az udvarhelyi „szabadelvék" (Hiszen átvedlettek haladókká! Szedőgyerek) diszes elnöke oláhfalvi követ

lett, azóta még a kerület neve is elváltozott Szentegyházfalura. De megváltozott a választó polgárság gondolkozása is, sőt akkor sem a többség bizalmából kapott lex-Daniel ur mandátumot, hanem Károly anyakönyves és fokortés ur raffinerájából. Azonban most nem erről van szó. Az excellenciás ur legkisebb gondja is nagyobb annál, hogy választó közönségével s annak ügyes-bajos dolgaival törődjék. E nélkül is megkapja a képviselői járandóságokat. Sokkal fontosabb a közvetítés, melynek sikeréről jó eleve szavatul. Az erdélyi szász egyetem mintegy 21 ezer hold erdőt úgy suttymban szeretett volna eladni, nyilvános árverés hirdetése nélkül. Ezt pedig még Kristóffy belügyvivő sem engedélyezte. Noha — a Nap értesülése szerint — Daniel Gábor kegyelmes ur szavatoságot vállalt érte, hogy a darabont-kormány mindent jóváhagy, amit ő, aki ennek a kormánynak is bizalmasa, megbeszél. Az erdőt a Groedel-cég akarná megvásárolni. A kudarc után tanakodni kezdtek, hogy a kövér falatot valamiképp mégis megmentsek s elhatározták, hogy meghirdetik ugyan az árverést, de az még sem lesz nyilvános, mert valamelyik kevésbbé olvasott lapban fogják közzétenni s azt hiszik, hogy az árverés idejéttel eltitkolhatják a konkurrenciá elöl. Akár csak Dr Damokos Andor alispán ur volna Székelyudvarhelyt, aki szintén szokott árlejtést hirdetni, de csak — gondolatban...

— **Nőegyesületünk** hushagyókeddi jelmezestélye iránt mutatkozó általános érdeklődésből azt lehet következtetni, hogy az fényesen sikerül. Már eddig is sokan bejelentették, hogy jelmezben lesznek; de óhajtható, hogy álarcosok is minél többen legyenek. Ha jól értesülünk, különféle társasfelvonulásról is gondoskodnak. Az érdeklődők tájékoztatása végett tudomásra hozzuk, hogy jelmezeket készít és kölcsönad jutányos árban, Vermes-féle jelmezvállalat (Budapest, Károly-körut 9. sz.) Árjegyzéket is küld ingyen és bérmentve.

— **Az éhező tanítók.** Több tanító fordult szerkesztőségünkhöz azzal a panasszal, hogy az államsegélyt nem kapják már hónapok óta. Ki is gondolna a szegény, nélkülöző tanítókra? A darabont-kormány? Az alkotmánytípással és a haladók csordájának hízalásával van elfoglalva. A tanfelügyelő? Azt elfoglalják most a haladópartí ujság szerkesztésének a gondjai, meg — a törvénymagyarazat... Nem tudjuk, vajjon van-e a tanfelügyelő urnak ebben az ügyben megállapodott véleménye, csak azt látjuk, hogy ezuttal, bizonyára kivételesen, nem Piklerrel tart, hanem — Fejérváryval... Azt azonban egészen bizonyosan tudjuk, hogy a szegény tanítók hasztalan várják az őket jogosan megillető államsegélyt, e helyett pontosan kapják a — „Székely Ujság" ot. Valamit tehát kapnak. Nem illő dolog tehát, ha a tanítók éhező gyomruk korgását panaszos szavakba formálják és így akarják azt a tanfelügyelő úr tudomására hozni. Mert láthatják, hogy gondja van rájuk. De meg ugyanis másképp magyarázná gyomruk panaszhangját, például a haladók metódusa szerint... A tanfelügyelő ur ugyanis igen helyesen úgy vélekedik, hogy a ki éhes, az egyék, ha nincs miből, akkor le kell fokozni a fölcsigázott élvágyat, erre pedig igen alkalmas

expediens a — „Székely Ujság“... Aki azt olvassa, annak csakhamar elmegy az étvágya, a ki pedig még az „Udvarhelyi Híradó“-t is használja, annak vissza se jön többé... Minnek akkor államsegély a tanítónak. Azok a szegény páriák pedig, a kik nem kapnak tanítói működésükért fizetést, kénytelenek lesznek koplalni tovább, vagy más foglalkozás után nézni. Így kívánja ezt a darabont kormány, mely a szegény tanítóktól vonja meg a falatot, hogy ki tudja elégiteni azt a kétes existenciájú szemét népet mely szolgálatába szegődött. De mit csinálnak a tanítók? Hiszen élniök csak kell valahogy? Nem tudná a tanfelügyelő ur ezeket az érdems embereket is valami állásba segíteni?... Jó lenne akár — könyvelői állás is nekik... ha már pénztárnok mindenik nem is lehet. Mindent elfogadnának, mert — éheznek, csupán a „Székely Ujság“-gal pedig nem elégedhetnek meg, ha mindjárt a tanfelügyelő ur szerkeszti is...

— **Szolgabíró házassága** Tamás Péter oklándi szolgabíró tegnap délután esküdött örök hűséget Benecze Vilmának, Benecze Dénes nyug. szolgabíró leányának Homoród-szentpálon.

— **Fillérestély.** A Nőegyesület febr. 14-iki fillérestélye szép és nagy közönség előtt jól sikerült. Rend Aurél nem elég hálás darabot szépen fuvolázott. Dénes János zenekíséretes szavallattal, Székely L. pedig énekekkel aratott közetszést. A zenekíséret is bevált. Pap Irma rendező — a közöbajtásnak engedve — soron kívül gyönyörködtetett kellemesen csengő énekével. A bevétel m. e. 18 korona volt. A legközelebbi fillérestély március első szerdáján lesz.

— **A székely iparkamara** ez évi első ülését kedden Tauszik elnök vezetésével tartotta meg Marosvásárhelyt. Az ipari munkások jutalmazására alapított ösztöndíjakat Szatmári Lajos nyomdászsegéd (Marosvásárhely), Ősz Pál költőgyártósegéd (Szászrégen), Pollák János posztószövősegéd (Sepsiszentgyörgy) és Lőrincz Vilmos cipészsegéd (Gyergyóditró) nyerték el. Sz. Szakáts Péter a bukaresti kiállítás rendezői bizottságában a székely ipar számára megfelelő hely biztosítását sürgeti, hogy kedvezőbb vámviszony esetén a kivitel útját egyengesse. A közös hadsereg lábbeli szükségletéből 4977 pár készítését bízták székelyföldi kiskiparosokra. Az „Országos Közlekedési Tanács“-ban a kamarát Tauszik elnök fogja képviselni. Vajha az igazi székely vasut ügyét felszínre hozná ott a kir. tanácsos elnök ur és elmondaná azokat a mizeriákat, melyeket Borszéký Soma: „Székely vasutat a székelységnek“ című könyvében oly nagy ügybuzgalommal és áldozatkészséggel nyilvánosságra hozott! A székely ipar fellendítésére annyiszor és legújabbán is tervehetett „nagyszabású akció“ támogatását, köteleességszerűleg, de az ügyhöz méltó lelkesedéssel fogadta a kamara. Bizottságot küldött ki mely a részletes munkálattal előkészítse. A kereskedelemügyi miniszterium Varga Elek szövérdi kovács, Oleinek Ede szászrégeni és Tellman Imre székelykereszturi cipész, ugyszintén Salamon Kálmán műfaragómesternek (Székelykeresztur), Mara József szászrégeni timár iparosnak, valamint a marosvásárhelyi Klotild leányárvaház és az ottani ipari hitelszövetkezet részére gépeket s munkaeszközöket adományozott. Elfogadta az ülés a kamara múlt évi zárszámadását és a husdrágaság

megszüntetése tárgyában felirt a kereskedelmi kormányhoz. Az András József, Demeter Ferenc és Demeter Zsigmond korondi fazekasiparosok állami támogatása tárgyában tett elnöki intézkedéseket, melynek kapcsán 970 K pénzsegélyt kaptak. Jóváhagyó tudomásul vették.

— **Kinlódás és szenvedés** jut annak osztályrészül, ki nem elég figyelmes arra, hogy egészségét megővje s ha már megbetegedett, hogy a biztos orvosságot megtalálja. Ezer és ezer ember küzdött halás közzönő levelet azért, mert kincs csusz és köszvényes bajából oly könnyen gyógyult meg a Zoltán fele kenőcs használata által, mely kenőcs üvegenként 2 koronáért kapható a Zoltán fele gyógyszerárakban Budapesten V., Szabadságtér s ezt jó tudni mindenkinek, ki testében szaggatást s csontjaiban hasogatást érez.

— **Városunk közbirtokossága** rendkívüli közgyűlést ma d. u. 2 órakor fogja megtartani.

— **Fillérestély Szombathalván.** Vasárnap este fél 7 órán kezdődőleg városunk V. kerületében, Szombathalván az iskola helyiségében Szabó János s. lelkész kezdeményezésére egyházas jellegű fillérestély volt. Az ottani ismétlődő iskola nőverdekei éneke után Szabó János s. lelkész lendületes megnyitóját tartott felolvasást a „Szociális kérdéskör“. Barabás Márton VII. oszt. gimn. tanuló a Coelli bucsut szavallta Endrődi S.-től, mely után ének következett. Fülöp János VII. oszt. gimn. tanuló szavallta a „Jámbor mackó“ című derűtséget keltő költeményt. A műsort az ismétlődő iskola növendékeinek duett éneke zárta be. Ugy a felolvasás, valamint a szavallatok, a nagy számmal megjelentek éljenzése és tapsával honoráltattak. A következő fillérestély márc. 4-én lesz változatos műsorral.

— **Takarékpenztárak közgyűlése.** A megyei takarék ma d. e. 9 órától és a Zalogkölcson-intézet d. u. 2 órától kezdődőleg tartja közgyűlést.

— **Jó egészséget** az új esztendőre szereshet mindenki csusz, reuma, fejfájás, influenza, nátha és mindennemű meghűlésből származó bajok ellen a legelőkelőbb orvosoktól ajánlott, törvényesen védett székelyhavasi „Indaszesz“ használatát által. Kapható 2 és 1 koronás üvegekben mindenütt Készíti Balázsovich Sándor gyógy szerész Sepsiszentgyörgy 184 szám.

— **A tanítóképző intézet ifjúsága** Székelykeresztúrtól folyó évi március 3-án Bálint Dániel nagytermében segítő pénztára javára zenés és táncestélyt rendez, személyenként 2 K, 3 személyes családonként 5 K belépési díjjal. Kezdeté este 7 órakor.

— **Házi cseléd** évi bér mellett azonnal alkalmazást nyer Cim e lap kiadóhivatalában

Közbirtokossági ügyek.

Székelyszáldobos közbirtokossága ma Kolumbán Balázs birtokossági elnök vezetésével a község házában teljes birtokossági közgyűlést tart az 1898 évi XIX. t. c. 57-ának hatályon kívül helyezése tárgyában.

ISMERETTERJESZTŐ.

A fejfájásról. A lipcei orvostársulatban Dr Schön Vilmos tanár, szemorvos a fejfájásról tartott elő-

adást. Szerinte a fejfájás székhelye a fejbőr ereinek, csonthártyájának, az agyhártyának érző idegeiben van. Amily különböző a bajnak helye, oly sokféle egyszersmind az azt okozó inger is. Az esetek egy részében biztosan helyi természetű, más esetekben az inger a test más részéről váltatik ki. Az ut, melyen az inger átvitetik, különböző; egyik az ér-rendszer, mely tehát a fejfájásnál kétfeléképen vehet részt, vagy közvetlen mint helybeli ok, mint például az ütérés vértolu lánál a napszurás következtében, vagy közvetve, mint közvetítő ok, mint például a mellkasi szervek betegségei következtében létrejövő visszeres pangásnál. Az ingerek másik közvetítője az idegrendszer. Itt előadó különösen Had nézetét emeli ki, ki azt hiszi, hogy az olyan betegségek, melyek érző ideget ingerelnek, más érző idegekben, melyek ugyanazon érző pályához tartoznak, tulérzékenységet idéznek elő, így pl. a tüdőcsucs megbetegedésénél, a tüdőcsucs feletti bőr-részletben tulérzékenység észlelhető. Ugyanis értelmezhető az agybántalmaknál mutatózó fejfájás. Egy harmadik uton a test szerveinek chemiai alteratiója folytán is keletkezhetik fejfájás. Ez utóbbiakhoz sorolja előadó a máj, gyomor és vesébántalmihoz szövődő fejfájást. Végül a praedispositió kérdését is érinti, kiemeli itt a hiányos táplálkozás és fokozott idegizgalmak által feltételezett eseteket. Dr Schön ezen általános fejtegetések után keresi a fejfájásnak a szembajokban rejlő okait. Ilyenekül a következők tekintendők: Nem korrigált látósság, helytelen tartás és hiányos világításban való munkálkodás, a szemek összetérésének hibái, a szemek egyenlőtlen állása, egyenlőtlen fénytörése. Mindezen esetekben a fejfájás létrejöttét következőleg magyarázza: a ki nem egyenlített hiba vagy a kedvezőtlen külső okok leküzdése, az illető izmok folyamatos megfeszítése által kifrad és görcsöt, vagyis fájdalmat okoz. Ezen fájdalom közli tehát a fejfájást Head értelmében az ugyanazon segmen-tumban lévő érző idegekkel. Dr Schön az említett csoporthoz tartozó néhány beteget mutatott be, utalva egyéb gyakori kapcsolatos jelenségekre, mint a pislogás, kötőhártyalob stb. Ezen megbetegedések azonban az optikai hibák javításával maguktól elmúlnak, míg tisztán helyi kezeléssel szemben gyakran makacsoknak mutatkoznak.

SCOTT-FÉLE EMULSIÓ

legjobb norvégiai gyógycsukamájolajból készült alfoszorsavas méz és nátron hozzáadásával. Alkalmazható mindazon esetekben, melyeknél ezideig a közönséges csukamájolajat használták.

A SCOTT-féle EMULSIÓ-ban a csukamájolaj zsirtartalma a SCOTT-féle emulgálási eljárás következtében legapróbb cseppekben egyenletesen van szétosztva úgy, hogy a csukamájolaj ilyen formában sokkal könnyebben emészthető mint a közönséges ósdi formában. Azonkívül a SCOTT féle EMULSIÓ határozottan jó ízű, úgy, hogy ennél a közönséges csukamájolaj kellemtelen undorító íze teljesen hiányzik.

A SCOTT-féle EMULSIÓ valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász“ védjegye.

Kapható minden gyógyszerárban.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg bekezdése ellenében minta üveggel bérmentve szolgál:

Dr BUDA IEMIL

„Városi gyógyszerháza“ BUDAPEST, IV., Váci utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 f.

Társ-szerkesztő és laptulajdonos:

Betegh Pál

Kiadja: Betegh Pál és Társa újságkiadó intézete.

6382—905. tkvi.

Árverési hirdetmény és feltételek.

Dr Papp Ferenc ügyvéd által képviselt Schwarcz Izsák lokodi lakos végrehajtónak Amerikában tartózkodó jelenleg Dr Hinléder Ernő ügyvéd ügygondnok által képviselt Orbán Zsuzsa Sata Gergelyné végrehajtást szenvedő elleni végrehajtásos ügyében a kérelem következtében a végrehajtásos árverés 65 korona tőke, 15 kor. per és végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 21 K 30 fillér és a még felmerülő költségeknek behajtása végett az 1881. évi LX. t. c. 144. §-a alapján és a 146. §. értelmében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék, az oklándi kir. járásbírószék területén fekvő a lokodi 4 sz. tjkönyvben felvett ingatlanokból Orbán Zsuzsa Sata Gergelyné jutalékára és pedig az A + 5 hrsz kert felére 4 K, 96 hrsz kert felére 3 K, 226 hrsz. kert felére 5 K, 105. hrsz szántó felére 4 K, 341 hrsz szántó 3 K, 359 hrsz szántó felére 5 K 50 f, 400 hrsz szántó felére 3 K 50 f, 402 hrsz kaszáló felére 4 K 58 f, 456 hrsz kaszáló felére 6 K 50 f, 560 hrsz kaszáló felére 4 K 50 f, 585 hrsz legelő felére 1 K, 610 hrsz erdő felére 50 f, 646 hrsz kaszáló felére 4 K 50 f, 676 hrsz szántó felére 5 K 50 f, 702 hrsz szántó felére 7 K, 724 hrsz szántó felére 3 K, 735 hrsz szántó felére 2 K, 756, 757 hrsz szántó felére 6 K, 769 hrsz szántó felére 4 K 50 f, 775 hrsz szántó felére 3 K, 794 hrsz szántó felére 3 K 50 f, 804, 805 hrsz szántó felére 4 K 50 f, 847 hrsz szántó felére 6 K 50 f, 895 hrsz szántó felére 9 K 50 f, 921 hrsz legelő felére 5 K, 1035 hrsz szántó felére 4 K 50 f, 922 hrsz szántó felére 5 K, 1051 hrsz szántó felére 8 K 50 f, 1057 hrsz szántó felére 10 K 50 f, 1059 hrsz kaszáló felére 10 K, 1093 hrsz kaszáló felére 2 K 50 f, 1097 hrsz kaszáló felére 8 K 1116 hrsz kaszáló felére 6 K 1148 hrsz kaszáló felére 6 K 50 f, 1199 hrsz szántó felére 5 K 50 f, 1270 hrsz szántó felére 3 K, 1202 hrsz kaszáló felére 5 K 50 f, 1318 hrsz szántó felére 4 K, 1361 hrsz kaszáló felére 12 K, 1375, 1376 hrsz szántó felére 6 K, 1362 hrsz szántó felére 12 K, 1415 hrsz kaszáló felére 9 K 50 f, 1481, 1482 hrsz kaszáló felére 10 K 50 f, 1494, 1495 hrsz kaszáló felére 7 K 50 f, 1513 hrsz szántó felére 4 K 50 f, 1556, 1557 hrsz kaszáló felére 18 K, 1622 hrsz szántó felére 8 K 50 f, 1729 hrsz kaszáló felére 10 K 50 f, 1741 hrsz szántó felére 4 K, 1743, 1747 hrsz szántó felére 20 K 50 f, 1761 hrsz szántó felére 3 K, 1748, 1872 hrsz kaszáló felére 20 K 50 f, 1766 hrsz kaszáló felére 5 K 50 f, 1969 hrsz kaszáló felére 5 K 50 f, 2803 hrsz szántó felére 4 K, 2068 hrsz kaszáló felére 3 K, 2161 hrsz kaszáló felére 3 K 40 f, 2169 hrsz szántó felére 2 K 50 f, 2214 hrsz kaszáló felére 4 K 50 f, 2218 hrsz kaszáló felére 2 K, 2273 hrsz szántó felére 1 K, 2337 hrsz szántó felére 1 K, 2381 hrsz szántó felére 1 K, 2385 hrsz szántó felére 3 K, 2398 hrsz kaszáló felére 6 K, 2391 hrsz szántó felére 3 K 50 f, 2474 hrsz

szántó felére 16 K 50 f, 2522 hrsz
szántó felére 8 K 50 f, 2475 hrsz
kaszáló felére 16 K 50 f, 2564 hrsz
szántó felére 10 K 50 f, 2611 hrsz
szántó felére 5 K 50 f, 2620 2621
hrsz szántó felére 25 K 50 f, 2683
hrsz kaszáló felére 8 K, 2687 hrsz
kaszáló felére 1 K 50 f, 2691 hrsz
kaszáló felére 3-5 K, 2696 hrsz ka-
száló felére 4 K, 2767 hrsz szántó
felére 3 K, 2782 hrsz kaszáló felére
2 K, 2808 hrsz szántó felére 1 K
50 f, 2824 hrsz szántó felére 5 K
50 f, 2884 hrsz. szántó felére 3 K
50 f, 2973 hrsz kaszáló felére 4 K,
3287 hrsz kaszáló felére 3 K, 3306
hrsz kaszáló felére 2 K 50 f, 3323
hrsz kaszáló felére 6 K, 3328 hrsz
szántó felére 5 K 50 f, 3355 hrsz
kaszáló felére 4 K, 3367 hrsz ka-
száló felére 2 K, 3440 hrsz kaszáló
felére 2 K 50 f, 3620 hrsz erdő fe-
lére 50 f, 3624 hrsz legelő felére
50 f, 3849 hrsz erdő felére 50 f,
továbbá a lokodi 192 sz. tjkvben A
† 3589, 3592, 3593 hrsz erdő in-
gatlanokból Orbán Zsuzsa Sata Ger-
gelyné jutalékára 1 koronában, a lo-
kodi 256 sz. tjkvben A † 191, 192,
193, 194, 195 hrsz alatt felvett fa-
ház és házi kertből Orbán Zsuzsa,
Sata Gergelyné jutalékára 140 K 70
fillérben és a lokodi 270 sz tjkvben
A † 184 185 hrsz faház és kertből
Orbán Zsuzsa Sata Gergelyné B 3.
5. † a. jutalék házra 159 K 90 fill-
lérben ezennel megállapított kiki-
áltási árban az alábbi feltételek mel-
lett elrendeltetik.

Az egész ingatlanokra az árverés
azért nem volt elrendelhetővé, mert
a társtulajdonosok jutalékát haszon-
élvezeti jog terheli.

Az árverés nem érinti a lokodi 4
sz. tjkvben A † 921, 922, 1494,
1495 hrsz ingatlanokra Szentpáli Re-
beka javára bekebelezett haszonél-
vezeti jogot.

1. Az árverés megtartására határ-
nap 1906. évi március hó 3 ik nap-
jának d. e. 9 óraja Lokod közseg
házához tüzetik ki.

2. Ezen árverésen a fenn körül-
írt ingatlanok a kikiáltási áron alul
is elfognak adni.

3. Árverezni szándékozók tartoz-
nak az ingatlan becsárának 10% -át
készpénzben, vagy az 1881. évi LX.
t.-c. 42 §-ában jelzett árfolyammal
szánított és az 1881. évi november
1-én 3333 l. M. sz. a kelt rendelet
8 §-ában jelölt óvadékképes érték-
papírban a kiküldött kezéhez letenni,
vagy a 178. §. értelmében a bánat-
pénznek a bíróságnál előleges elhe-
lyezéséről kiállított és szabályszerű
elismervényt átszolgáltatni.

Kir. b. bíróság mint tlkv. hatóságtól.
Okföld, 1905. dec. 19.

MÁTHÉ, kir. albiró.

Árlejtési hirdetmény.

Ujszékely közbirtokossága egy új
ház építést határozta el. A mun-
kálathoz árlejtés útján vállalkozónak
fognak átadatni.

Vállalkozási összeg 11750 kor.

Árlejtési határidőül 1906. február
22-ik napjának d. e. 2 (két) óraja
Ujszékely község házához kitűzünk.

Az árlejtés szóbeli, azonban a vál-
latati összeg 10 százalékaival ellátott
zárt ajánlatokat is elfogad alantírt
birtokossági e nők az árlejtés határ-
napjáig.

A költségvetés, terv és árlejtés
feltételek alantírt birt. elnöknel meg-
tekinthetők.

Ujszékely, 1906 február 16.

Gyarmathy Lajos, b. elnök.

1006 - 906. tlkv. szám.

Hirdetmény.

Kadicsfalva község telekkönyve
birtokszabályozás következtében át-
alakítottot s ezzel egyidejűleg azokra
az ingatlanokra nézve, amelyekre az
1886. XXIX. törvénycikk, az 1889
XXXVIII. törvénycikk és 1891. XVI.
törvénycikk a tenyleges birtokos
tulajdonjogának bejegyzését rendelik
az 1892 évi XXIX. törvénycikk
ben szabályozott eljárás a telek-
jegyzőkönyvi bejegyzések helyesbi-
tésével kapcsolatosan foganatosítat-
tott:

Ez azzal a felhívással tételik
közze: 1. hogy mindazok, kik az
1886. XXIX. törvénycikk 5. és 17.
§-ai alapján — ideértve e §-oknak
az 1889 évi XXXVIII. törvénycikk
5. és 6. §-ában és az 1891. évi XVI.
törvénycikk 15. § a) pontjába foglalt
kiegészítéssel, valamint az 1889.
XXXVIII. törvénycikk 7. § a) és az
1891. XVI. törvénycikk 15. § b)
pontja alapján eszközölt bejegyzé-
sek vagy az 1886. XXIX. törvény-
cikk 22 § a) alapján történt tör-
lesek érvénytelenségét kimutathatják,
evégből törleszi kereseteket hat hónap
alatt vagyis 1906 évi augusztus 25-ik
napjáig bezárolag a telekkönyvi
hatósághoz nyujtsák be, mert az
ezen meg nem hosszabbítható záros
határidő eltelte után indított törleszi
kereset annak a harmadik sze-
mélynek, aki időközben nyilvánkönyvi
jogot szerzett, hátrányára nem
szolgáthat.

2. hogy mindazok, a kik az 1886.
XXIX. törvénycikk 16. és 18 §-ainak
eseteiben, ide értve az utóbbi §-nak
az 1889. XXXVIII. törvénycikk 5. 6.
§-ában foglalt kiegészítéssel is, a
tenyleges birtokos tulajdonjogának
bejegyzése ellenében ellen mondás-

sal élni kívánnak, írásbeli ellen-
mondásukat hat hónap alatt vagyis
1906. évi augusztus 25-ik napjáig
bezárolag a telekkönyvi hatósághoz
nyujtsák be, mert ezen meg nem
hosszabbítható záros határidő le-
telte után ellenmondásuk többé figye-
lembe vétetni nem fognak.

3. hogy mindazok, a kik a telek-
könyv átalakítása tárgyában tett
intezkedések által, nem különben
azok, a kik az 1. és 2. pontban
körülírt eseteken kívül, az 1892.
XXIX. törvénycikk szerinti eljárás
és az ennek folyamán történt be-
jegyzések által előbb nyert nyilván-
könyvi jogokat bármely irányban
sértve velük — ideértve azokat is,
a kik a tulajdonjog arányának az
1889. XXXVIII. törvénycikk 16. §. a)
alján történt bejegyzését serel-
mesnek találják — e tekintetben
felszólalásukat tartalmazó kérvé-
nyüket tlkvi hatósághoz 6 hónap alatt
vagyis 1906. aug 25-ik napjáig bezá-
rolag nyujtsák be, mert ezen meg
nem hosszabbítható záros határidő
elmulta után az átalakításkor köz-
bejött teves bevezetésből származó
bármilyen igényeket jó hiszemű
harmadik személyek irányában többé
nem érvényesíthetik, az említett
bejegyzéseket pedig csak a törvény
rendes útján, és csak az időközben
nyilvánkönyvi jogokat szerzett har-
madik személyek jogainak sérelme
nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a
felek, akik a hitelesítő bizottságnak
eredeti okiratokat adtak át, hogy a
menniben azokhoz egyszersmind
egyszerű másolatokat is csatoltak,
vagy ilyeneket pótlólag benyujta-
nak, az eredetieket a telekkönyvi
hatóságnál átvehetik.

A királyi törvényszék, mint telek-
könyvi hatóságól.

Székelyudvarhely, 1906. febr. 6.

MIHÁLY,

kir. tszéki egyes bíró.

Három festett szoba, konyha,
kamara külön ud-
varral stb. hozzátartozóival együtt
kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Kitűnő varrónő, ki
ruhaszabást Nagyszebenben egy elő-
kelő szabásztól tanulta és öt évig
nagy varrónézetekben dolgozott,
ajánkozik házakhoz. Elvállal bár-
milyen díszes ruhakészítést és eze-
ket a legkényesebb igényeknek meg-
felelően, izlésesen és divatosan ké-
szíti el Árpád utca 22. sz. a

Eladó szena, sarju, buza-
szalma, bük-
könyös zabszalma és kóré Kovács
Domokosnál Sz. udvarhelyen Szt.-
Imre-utca 56 sz. a.

Egy jó házból való fiút kertész tanonc-
nak azonnal
felfogad Rudnyák Péter kertész
Székelyudvarhelyt.

Eladó beltelek új kőház nagy
kerttel. Értekezni lehet
Rudnyák Péter kertész, tulaj-
donosnál.

Kiadó lakás. Kossuth-
utca 75.
szám alatt egy különálló 3 szoba,
konyha, istálló, udvar és kertből
álló lakás április 24 től kiadandó.
Értekezhetni özv. Paál Jánosnál
Szentimre-utca 12. szám alatt.

BÁLI

MEGHIVÓKAT

OLCSÓ ÁRON KÉSZIT

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA

könyvnyomtató-intézete Székelyudvarhely

Tájékoztatásul.

Alólirott mély tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy
a Kossuth-utcában (Flórián-féle ház) levő borbély és fodrász-főüz-
letemet átadtam.

Székelyudvarhelyt, Batthyány-tér 7. sz. alatt (Frölichné-féle ház
mellett) 18 év óta főnálló borbély- és fodrász fióküzletemet pedig
kibővítvé, azt a mai kor követelményeinek minden tekintetben
megfelelő módon berendeztem.

A n. é. közönség eddigi nagybecsű támogatását megköszönve,
tisztelettel kérem jövőre is szives pártolását.

Kész szolgálattal:

Mészáros Lajos

borbély és fodrász, Batthyány-tér 7. sz.

Baross, Borszéki és Kászoni vizek!

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives
tudomására adni, hogy üzletemet áthelyeztem az alsó
piactérre, az ujonnan épült

Frölichné-féle üzlethelyiségbe

hol egyszersmind nagyon szép raktart rendeztem be
mindennemű fűszerárunkban, porcellán, üveg, gyermek-
játék, diszműárunk, függő, fali és asztali lámpákban.

Amidőn kérem a nagyérdemű közönség szives
pártfogását, ígérem, hogy igyekezni fogok minden eset-
ben igen tisztelt vevőimet a legjobban és legolcsóbban
kiszolgálni.

Teljes tisztelettel

SZENTPÉTERY GERGELY.

Mindig friss fűszerárunk!

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA

férfi és női divat-áruháza

Székelyudvarhely, Batthyányi-tér 4. sz.

Iskolás fiúk Diákok részére

Kész ruhák, kalapok, ingek, nyakkendők, harisnyák,
cipők és ágyneműek nagy választékban, előnyös és ol-
csó árakban kaphatók.

Divatos és olcsó ruha-vállalat merték után,
a ruhák ingyen takarítottásával.

Legolcsóbb árak!

6367—905. tkvi. sz.

Árverési hirdetmény és feltételek.

Id. Bencze Ferenc végrehajlatának Szabados István bágyi lakos végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtásos árverés 274 K tőke, ennek 1897. évi augusztus 24 től járó 5%-os kamatai. 17 K 50 f per és végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 25 K 50 f és a még felmerülő költségeknek, valamint az ezentulcsatlakozottak kimondott Nagy Lászlóné Szabados Mária patakfalvi lakos 200 K s jár. a bágyi 233 sz. tjkben és a bágyi 74 sz. tjkben Nagó Mihály hsztmártoni lakos 116 K s jár. a bágyi 74 sz. tjkben az udvarhelyvármegyei takarékpénztár 1497 K 72 f s jár. iránti követelésének behajtása végett az 1881. évi LX. t. c. 144 §-a alapján és a 146, 156 §. értelmében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék, az oklándi kir. járásbírósg területén fekvő a szentmártoni 359. sz. tjkben A + 740. 741 hrsz szántóra egészen 86 K, a bágyi 233 sz. tjkben A + 440 hrsz szántóra egészen 236 K az 1164/18 hrsz szántóra egészen 4 K, a bágyi 74 sz. tjkben A + 161 hrsz kertre egészen 4 K, 351. 352 hrsz kert és háza egészen 335 K, 717 hrsz rétre egészen 160 K, 820 hrsz rétre egészen 74 K, 1135 hrsz szántóra egészen 61 K, 1136 hrsz szántóra egészen 113 K, a lokodi 117 sz. tjkben A + 687, 688 hrsz szántóra egészen 20 K, 1841 hrsz szántóra egészen 13 K, 2786 hrsz szántóra egészen 7 K, 2833 hrsz

szántóra egészen 18 K, 2882 hrsz szántóra egészen 11 K, 2976 hrsz kaszálóra egészen 2 koronában ezenel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik

1. Az árverés megtartására a Homoródszentmárton és Bágy községben fekvő ingatlanokra határnapul **1906. évi február hó 24-ik napjának d. e. 8 óra** Bágy község hazához, a Lokodban fekvő ingatlanokra ugyan az nap d. u. 2 óra Lokod község hazához tüzetik ki.

2. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok a kikiáltási áron alul is elfognak adatni.

3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan bécsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1. évi 3333 L. M. sz. a kelt rendelet 8 §-ában jelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy a 173. §. értelmében a bánatpenznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított és szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. bíróság mint tkvi hatóságtól.

Oklándon, 1905. dec 19

MÁTHE, kir. albiró.

NAPTÁRAK!

— AZ 1906. ÉVRE

megjelentek és még kaphatók

BETEGRH PÁL ÉS TÁRSA

könyv-, zenemű- és papírárukereskedésben

Vezérszó: Minden darab szappan a SCHICHT névvel, tiszta és ment káros alkotórészekből.

SCHICHT-SZAPPAN

(„szarvas“ vagy „kulcs“ szappan)

a legjobb és használatban legolcsóbb, minden ruhanemű és mosási módszer részére

JÓTÁLLÁS: 25.000 koronát fizet Schicht György cég vussigban bárkinek, aki bebizonyítja, hogy szappana a „Schicht“ névvel, valamely káros keveréket 203 u. tartalmaz. 179

Aki gyorsan és előnyösen házat birtokot, üzletet, árut venni vagy eladni akar, **Aki** bármiféle állást vagy foglalkozást keres, **Aki** lakást, üzletet, birtokot stb. bérbe venni vagy adni kíván, **Aki** biztosan és leggyorsabban eléri célját, ha igénybe veszi

„SZÉKELY-UDVARHELY“ apró hirdetés rovatát.

Védjegy:

„Horgony“

A Liniment Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller pótló

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **köszvény**nel, **csúznál** és meghőseknél bedörzsölés-képpen használva.

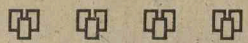
Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony“ védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapesten.

Richter gyógyszerháza

az „Arany oroszlánhoz“, Prágában. Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Naponta friss szállomány *kiváló finom tea-vajat* 1/2, 1/4, 1/8 klgr. os adagokban, előnyös árak mellett *január 24 től kezdődőleg*, az egyedüli főelárus-tóknál mindig kaphatók

A Világhírű csiraképes *Erfurti gazdasági, konyhakerti és virágmagvak* dus választékban kaphatók.

Kitünő Erdélyi hegyi borok

a legelőnyösebb árak mellett

Haáb és Heitz cégnél kapható.

Asztali bor	1 l. 32 kr.
Marosmenti bor	1 l. 40 „
Finom pecsénye bor	1 l. 50 „
Traumini bor	1 l. 60 „

Nagyobb mennyiségű vételnél árkedvezmény

A n. é. közönség szíves támogatását kérve, maradtunk kiváló tisztelettel

Haáb és Heitz.

Gőzmalom.

Homoródszentpáli gazdaságomban

berendezett francia kövekkel felszerelt gőzmalomban 1906. február 22-től kezdődőleg rendszeresen minden hétfőn és csütörtökön szükség esetében minden nap örölni lehet.

Legfőbb elvem a gyors, kitünő őrlés és a divatból annyira kiment szolid vámolás újbóli meghonosítása

Homoródszentpál 1906. febr. 15.

Dr Gyarmathy Dezső.

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

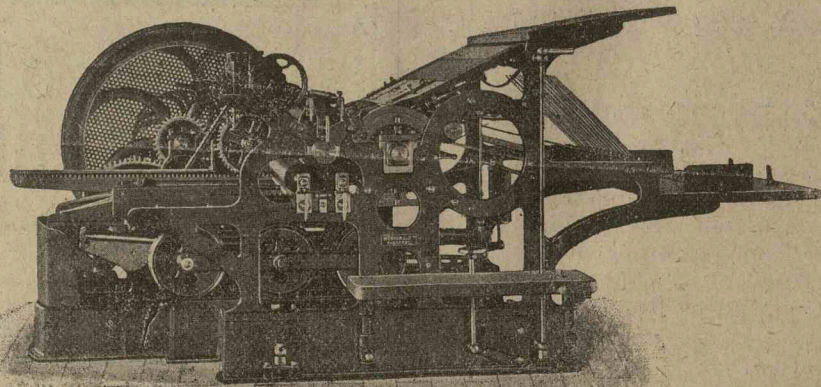
Versenyt kizáró olcsó árban elfogad és szakszerű, izléses kivitelben készít el mindennemű

nyomtatványt és könyvkötői munkát

Költségvetés ingyen és bérmentve!

Egyleteknek és könyvtáraknak különösen mérsékelt árszabás! Egyházi, iskolai, szolgabírói, közsegi, körjegyzői, ügyvédi, végrehajtói nyomtatványok áruháza

A Székelyföld legnagyobb és legolcsóbb nyomtatvány-raktára.

BETEGRH PÁL ÉS TÁRSA**KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉS**

Folyóiratok, hírlapok, irodalmi művek eredeti áron, költségfelszámítás nélkül megrendelhetők.

Zeneművek papir-, író- és rajzszerkek

nagy választékban és olcsó árban!

Teljes könyvtár- és irodaberen-
dezések mérsékelt árak mellett.
Szakszerű, kifogástalan kivitel!

SZÉKELY-UDVARHELY

legelterjedtebb függetlenségi lap szerkesztősége és kiadóhivatala.